

РЕШЕНИЕ

№ 246

гр. Сливен, 28.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СЛИВЕН, XI СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Ива Ил. Стойчева Коджабашева

при участието на секретаря Андреана Ст. Станчева
като разгледа докладваното от Ива Ил. Стойчева Коджабашева Гражданско дело № 20242230100013 по описа за 2024 година

Производството е образувано по искова молба на С. И. Ж. от гр. Сливен срещу „ВИВУС.БГ“ ЕООД.

Ищцата твърди, че на 23.05.2021 г. сключила с ответника Договор за кредит, по силата на който усвоила главница в размер на 600,00 лв. В договора бил уговорен ГПР от 49,70 % и ГЛП от 40,97 %. Било уговорено и заплащане на такса за бързо разглеждане в размер на 100,00 лв. Ищцата погасила предсрочно задълженията си по договора като заплатила на ответника сума в размер на 720,00 лв. Ищцата твърди, че договорът за кредит е нищожен, поради противоречие с императивни норми на закона, тъй като не е спазена предвидената от закона форма и са нарушени са нормите на чл. 10, ал. 1 ЗПК, чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК и чл. 19, ал. 4 ЗПК. Излага, че при сключване на договора не е спазена процедурата по ЗПФУР и ЗЕДЕУУ, а общият размер на кредита не е посочен коректно. Не е посочено по никакъв начин как се определя и изчислява лихвеният процент, липсва методология. Посоченият в договора ГПР не отговаря на реалния такъв. В този смисъл ищцата твърди нищожност на договора поради липса на съществен елемент от съдържанието му, а именно ГПР по кредита, тъй като същият е посочен

грешно. Ищцата излага още, че клаузата за заплащане на такса за бързо разглеждане е нищожна, тъй като нарушава забраната на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, накърнява добрите нрави и е неравноправна. На изложените основания ищцата моли да бъде прогласена нищожността на договора за кредит, евентуално на клаузата за заплащане на такса бързо разглеждане и с оглед разпоредбата на чл. 23 ЗПК моли ответникът да бъде осъден да ѝ заплати сумата от 120,00 лв., представляваща недължимо платена сума по договора, евентуално сумата от 100,00 лв., представляваща недължимо платена такса за бързо разглеждане по договора, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане. Ищцата моли и за присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът е подал отговор на исковата молба в срок, с който оспорва изцяло предявените искове като неоснователни и недоказани. Не оспорва сключения договор за кредит и предсрочното му погасяване от ищцата на 24.05.2021 г. със заплащането на сума в размер на 742,45 лв., но излага, че при сключването на договора, който е реален и формален, са спазени изискванията на ЗПК и ЗПФУР. Оспорва твърденията на ищцата за нищожност на договора на всички изложени от нея основания, като изтъква, че е спазена изискуемата от закона форма, недвусмислено и изрично е посочен фиксираният годишен лихвен процент, а изчисленият ГПР по кредита отговаря изцяло на изискванията на ЗПК. Изтъква също, че уговорената клауза за заплащане на такса за бързо разглеждане е валидна и действителна, тъй като услугата е допълнителна и незадължителна, предоставена по изрично искане на кредитополучателя. Таксата е допустима и законосъобразно начислена, като тя не следва да се включва в общите разходи по кредита и в ГПР, тъй като не отговаря на условията за това, а представлява възнаграждение за самостоятелна услуга. На изложените основания моли за отхвърляне на исковете и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на ищцата, като заявява, че размерът на адвокатското възнаграждение по чл. 38, ал. 2 ЗАдв следва да се определи в минималния размер по НМРАВ върху сбора от цената на всички искове и без да намира приложение разпоредбата на чл. 2, ал. 5 от Наредбата. Прави и особено искане при евентуално уважаване на исковете, посоченият начин на плащане на присъдените в полза на ищцата

суми да бъде по адвокатската сметка на пълномощника, а не чрез пощенски запис, предвид вътрешните политики на ответното дружество и спазването на задължителните условия и насоки на ЗМИП.

С протоколно определение от 26.03.2024 г. по делото е допуснато **изменение** на предявения евентуален установителен иск за прогласяване за нищожна на основание чл. 26, ал. 1, предл. първо ЗЗД, вр. чл. 10а ЗПК и чл. 26, ал. 1, предл. трето ЗЗД на клаузата в Договора за кредит, предвиждаща заплащане на такса за бързо разглеждане, като размерът му е увеличен от сумата 100,00 лева на сумата 141,78 лева, представляваща стойността на таксата за бързо разглеждане, както и е допуснато изменение на предявения евентуален осъдителен иск с правна квалификация чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД, вр. чл. 23 ЗПК, като е увеличен размерът му от сумата 100,00 лева на сумата 141,78 лева, представляваща недължимо платена такса за бързо разглеждане по договора за кредит.

В съдебно заседание ищцата, редовно призована, не се явява лично и не изпраща представител. Депозирала е чрез своя пълномощник - адвокат, писмено становище, с което поддържа предявените искове, моли съда да ги уважи и да присъди направените по делото разноски.

Ответното дружество, редовно призовано, не изпраща представител. Депозирало е чрез своя пълномощник - юрисконсулт писмено становище, с която моли предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни и претендира направените по делото разноски.

Като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, съдът прие за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени искове с правна квалификация чл. 26, ал. 1, предл. първо и предл. второ ЗЗД, вр. чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 10 и чл. 22 ЗПК за прогласяване за нищожен на Договор за кредит № 9776802028 от 23.05.2021 г., сключен между ищцата С. И. Ж. и ответното дружество „ВИВУС.БГ“ ЕООД, поради противоречие и заобикаляне на закона, евентуално за прогласяване за нищожна на основание чл. 26, ал. 1, предл. първо ЗЗД, вр. чл. 10а ЗПК и чл. 26, ал. 1, предл. трето ЗЗД на клаузата в Договора за кредит, предвиждаща заплащане на такса за бързо разглеждане поради противоречие на закона и накърняване на добрите

нрави и с правна квалификация **чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД, вр. чл. 23 ЗПК** за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от **120,00 лв.**, представляваща недължимо платена сума по договора, поради изначална липса на основание, евентуално сумата от **141,78 лв.**, представляваща недължимо платена такса за бързо разглеждане по договора, ведно със **законната лихва** върху сумата, считано от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Предявените искове са **процесуално допустими**.

Разгледани по същество, съдът намира предявените главни искове и за изцяло **основателни и доказани**.

Безспорно е между страните, а се установява и от приетите писмени доказателства по делото, че между ответника „ВИВУС.БГ“ ЕООД /с предишно наименование „4финанс“ ЕООД/ и ищцата С. И. Ж. бил сключен Договор за кредит № 9776802028 от 23.05.2021 г., по силата на който ответникът предоставил на ищцата сумата от 600,00 лв.

Уговорено било, че срокът на договора е 30 дни, при фиксиран годишен лихвен процент по заема 40,97 %. ГПР бил посочен като 49,7 %.

Предвидена била такса за бързо разглеждане в размер на 141,78 лв., а общата дължима сума по кредита възлизала на 762,00 лв.

На 24.05.2021 г. ищцата заплатила на ответника сумата от 742,45 лв. по договора, с което погасила предсрочно задълженията си по договора в размер на 600,00 лв. - главница, 0,67 лв. - договорна лихва и 141,78 лв. - такса за допълнителна услуга „Бързо разглеждане“. Поради предсрочното погасяване на кредита, дължимата договорна лихва била намалена от 20,22 лв. на 0,67 лв.

Ответникът е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищцата е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, тоест страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9 ал. 3 ЗПК и на кредитор съгласно чл. 9, ал. 4 ЗПК. Сключеният договор по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК.

Съгласно чл. 22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и т. 20, чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност. Същата има характер на изначална недействителност, защото последиците ѝ са изискуеми при самото сключване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и другите разходи.

Основателно е релевираното в исковата молба основание за недействителност на договора за потребителски кредит, свързано с изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК за посочване на ГПР и общата дължима сума. Същото е въведено, за да гарантира, че потребителят ще е наясно по какъв начин се формира неговото задължение. В тази връзка следва да се отбележи, че ГПР представлява вид оскъпяване на кредита, защото тук са включени всички разходи на кредитната институция по отпускане и управление на кредита, както и възнаградителната лихва. Затова е необходимо в ГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжникът, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи. В конкретния случай ГПР не отговаря на законовите изисквания, защото е посочено единствено, че той е във фиксиран размер от 49,7 %, а договорната лихва е 40,97 %. Не става ясно какво представлява разликата между горните проценти и кои разходи покрива. Отделно от това е предвидена и такса за допълнителна услуга „Бързо разглеждане“, което поставя потребителя в положение да не знае точно в какъв размер е оскъпяването му по кредита, което ще дължи и в това именно е недействителността в случая, като неспазено изискване на посоченото законово основание.

Услугата за бързо разглеждане е пряко свързана с договора за кредит. Следователно, таксата за тази услуга представлява разход по кредита по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК и съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 и чл. 19, ал. 1 ЗПК следва да се включи в размера на ГПР. Така реално се оскъпява кредитът чрез въвеждане на допълнителни разходи, недопустими по действащото законодателство, чиято стойност не е включена в определения в договора за кредит ГПР. В случая посоченият в договора размер на ГПР е неточен и

заблуждава потребителя, тъй като не отразява действителния размер на разходите по кредита. Същевременно, заплащането на този допълнителен разход по кредита води до съществено увеличение на тежестта на задължението на потребителя, тъй като предвидената такса за експресно обслужване е в размер на 23 % от усвоената сума или главницата по кредита. Наред с това, в случая услугата „бързо разглеждане“ безспорно касае действия, свързани с отпускането на кредита и начисляването на такса за нея попада в забраната на чл.10а, ал. 2 ЗПК. Таксата за бързо разглеждане е уговорена и във фиксиран размер. Липсва каквато и да е еквивалентност между таксата и извършената услуга от кредитора. От съдържанието на договора за кредит не става ясно как тази допълнителна услуга е остойностена, по каква методика е формирана цената за ползването ѝ и какви конкретни действия от страна на кредитора се включват в тази услуга.

Съгласно Решение на СЕС от 21.03.2024 г. по дело C-714/22 член 3, буква ж) от Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета трябва да се тълкува в смисъл, че разходите за допълнителни услуги, които са уговорени към договор за потребителски кредит и дават на закупилия тези услуги потребител приоритет при разглеждане на искането му за отпускане на кредит и при предоставяне на разположение на заетата сума, както и възможността да се отлага изплащането на месечните вноски или да се намалява техният размер, попадат в обхвата на понятието „общи разходи по кредита за потребителя“ по смисъла на тази разпоредба, а оттам и на понятието „годишен процент на разходите“ по смисъла на посочения член 3, буква и), когато закупуването на посочените услуги се оказва задължително за получаването на съответния кредит или те представляват конструкция, предназначена да прикрие действителните разходи по този кредит. Член 10, параграф 2, буква ж) и член 23 от Директива 2008/48 трябва да се тълкуват в смисъл, че когато в договор за потребителски кредит не е посочен годишен процент на разходите, включващ всички предвидени в член 3, буква ж) от тази директива разходи, посочените разпоредби допускат този договор да се счита за освободен от лихви и разноси, така че обявяването на неговата нищожност да води единствено до връщане от страна на съответния потребител на предоставената в заем главница.

С оглед изложеното, съдът намира, че процесният договор за потребителски кредит е сключен в нарушение на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, поради което и по аргумент на чл. 22 ЗПК е налице пълна недействителност - нищожност на договора. Ето защо, предявеният главен иск по чл. 26, ал. 1, предл. първо ЗЗД, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 и чл. 22 ЗПК за обявяване на договора за нищожен следва да бъде уважен като основателен и доказан.

На следващо място, съгласно правилото на чл. 23 ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

Ето защо ищцата следва да върне само чистата стойност на заема, без лихви или други разходи по кредита. Като се отчете безспорното обстоятелство, че ищцата е заплатила на ответника сума в размер на 742,45 лв. по договора, се установява, че ищцата е погасила изцяло чистата стойност на заема от 600,00 лв., поради което предявеният иск по чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД, вр. чл. 23 ЗПК за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от **120,00 лв.**, представляваща недължимо платена сума по договора, поради изначална липса на основание, ведно със **законната лихва** върху сумата, считано от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане също се явява изцяло основателен и доказан и следва да бъде уважен. Следва да се отбележи, че ищцата е заплатила сумата от 142,45 лв. над чистата стойност на кредита, но тъй като не е поискала изменение на главния осъдителен иск чрез увеличаване на размера му, то и съдът, с оглед диспозитивното начало в процеса, присъжда единствено претендираната сума от 120,00 лв.

С оглед уважаването на предявените главни искове за обявяване за нищожен на договора за потребителски кредит и за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 120,00 лв., представляваща недължимо платена сума по договора, съдът не дължи произнасяне по предявените евентуални искове за обявяване за нищожна на клаузата в Договора за кредит, предвиждаща заплащане на такса за бързо разглеждане и за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 141,78 лв., представляваща недължимо платена такса за бързо разглеждане по договора.

Относно разноските:

С оглед изхода на спора, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати на ищцата направените разноски по делото, а именно **100,00 лв.** - заплатена държавна такса, платима по банковата сметка на пълномощника на ищцата.

Видно от договора за правна защита и съдействие, пълномощникът на ищцата е оказал безплатно адвокатска помощ.

В случая интересът, върху който следва да се определи минималният размер на адвокатското възнаграждение, е сборът от цената на главните искове или 840,00 лв.

Ето защо, минималният размер на адвокатското възнаграждение в случая, определено по реда на чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения възлиза на 400,00 лв.

Следва да се отчете обаче, че делото не се отличава с фактическа и правна сложност и е приключило в едно открито съдебно заседание, в което пълномощникът на ищцата не се е явил.

Съгласно Решение на СЕС от 25.01.2024 г. по дело С-438/22, член 101, параграф 2 ДФЕС, във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, нарушава забраната по член 101, параграф 1 ДФЕС, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба, включително когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.

Ето защо, съдът намира, че на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАДв, ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати на пълномощника на ищцата сумата от **360,00 лв.** - дължимо адвокатско възнаграждение с начислен ДДС, с оглед представеното от адвоката удостоверение от НАП за регистрация по ЗДДС.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за **НИЩОЖЕН** на основание **чл. 26, ал. 1, предл. първо ЗЗД, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 и чл. 22 ЗПК** сключения между **„ВИВУС.БГ“ ЕООД**, ЕИК 202393458, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Димитър Хаджикоцев“ № 52-54, като кредитодател и **С. И. Ж.**, ЕГН: *********, с адрес гр. *********, като кредитополучател **Договор за кредит № 9776802028 от 23.05.2021 г.**, поради противоречие със закона.

ОСЪЖДА „ВИВУС.БГ“ ЕООД, ЕИК 202393458, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Димитър Хаджикоцев“ № 52-54 **ДА ЗАПЛАТИ** на **С. И. Ж.**, ЕГН: *********, с адрес гр. ********* на основание **чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД, вр. чл. 23 ЗПК** сумата от **120,00 лв.** /сто и двадесет лева/, представляваща недължимо платена сума по нищожен Договор за кредит № 9776802028 от 23.05.2021 г., поради начална липса на основание, ведно със **законната лихва** върху нея, считано от датата на подаване на исковата молба - **02.01.2024 г.** до окончателното ѝ изплащане, както и на основание **чл. 78, ал. 1 ГПК** сумата от **100,00 лв.** /сто лева/, представляваща разноси по делото - заплатена държавна такса, платими по банкова сметка с IBAN: ********* в „УниКредит Булбанк“ АД, с титуляр Д. В. М..

ОСЪЖДА „ВИВУС.БГ“ ЕООД, ЕИК 202393458, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Димитър Хаджикоцев“ № 52-54 **ДА ЗАПЛАТИ** на адвокат **Д. В. М.**, с персонален № 1900161640 от АК - Пловдив, с адрес гр. Пловдив, бул. „Пещерско шосе“ № 81, ет. 3, ап. Б на основание **чл. 78, ал. 1 ГПК, вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв** сумата от **360,00 лв.** /триста и шестдесет лева/, представляваща адвокатско възнаграждение по делото с ДДС, платими по банкова сметка с IBAN: ********* в „УниКредит Булбанк“ АД, с титуляр Д. В. М..

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Сливен в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Сливен: _____